

CURIOZITĂȚI SCRIPTURALE

de Rev. Nelu Terpea

(continuare din numărul trecut)

18. EVANGHELIA DUPĂ MATEI

30. Fiul Omului. Adevărul relatat în Mt.16:13-21, este un fel de piatră de hotar în istoria Domnului Isus: „De atunci încolo, Isus a început să spună ucenicilor Săi că El trebuie să meargă la Ierusalim, să pătimească... că are să fie omorât și că a treia zi are să învie.”

Când în popor se ridica cineva, în vreun fel, tot poporul începea să vorbească despre el, de bine și de rău. Vestea despre Domnul Isus s-a răspândit foarte repede. În Galileia, iudeii Îl recunoștea ca Profet și Rege. Iudeii din Sud, erau mult mai împietriți și mereu Îl puneau în fața unor noi încercări – Ierusalimul era cuibul câtorva școli religioase.

În Israelul de atunci exista expresia „fiu al omului” care desemna un om oarecare, fără ceva important. Isus vorbea despre Sine ca Fiu al omului. Acum, și-a întrebat ucenicii: „Cine zic oamenii că sunt Eu, Fiul omului?”, adică, „Cine zic oamenii că sunt Eu, ca om de rând?”. În felul acesta, ucenicii nu au simțit o presiune în conștiința lor când au trebuit să răspundă aceleași întrebări, în cei-i privește.

În răspunsul pe care I l-a dat Petru, Domnul recunoaște mesajul pe care Tatăl I l-a trimis. Cel Rău a câștigat mult prea mult în masa de oameni. Pentru biruință este nevoie să se treacă pe la Golgota.

31. Cheile Împărției Cerurilor. În înțelegerea umană, această expresie a făcut ca unii să fie mari, alții mici, unii admiși iar alții demiși. Un verbum sacratum care a deschis ușa unora în desavantajul altora, până azi.

Cuvântul „cheie” în Israelul de pe vremea apostolilor, avea și sensul figurativ de putere. De exemplu, un rege, sau un om foarte bogat, putea să aibe oameni în care avea toată încrederea. Ceva asemănător cu Iosif, în care faraon a avut toată încrederea. Bogatul cu pricina, respectiv regele, se putea lăuda cu un astfel de slujitor: „Lui i-am dat cheile”, adică „Pe el l-am împuternicit și i-am încredințat totul”. În felul acesta, Tatăl a dat Fiului „toată puterea, în Cer și pe pământ”.

Desigur, afirmația Domnului nu poate fi modificată, dar certitudine nu există asupra explicației date. El ne-a învățat să ne rugăm „Fie voia Ta precum în Cer așa și pe pământ”. Orice se leagă pe pământ, de fapt, este nu voia noastră, ci voia Lui.

32. Darea pentru Templu. (Mt.17:24). Exista o lege nescrisă în Israelul de atunci: familiile a căror „cap” nu era acasă, nu erau obligate să plătească astfel de taxe. Astfel, când familia ajungea la fundul visteriei, bărbatul făcea ordine în casă și pleca în călătorie, adevărat, și în speranța vreunui câștig de ocazie.

Domnul Isus umbla din loc în loc și în felul acesta el nu era obligat să plătească darea pentru întreținerea Templului. Când a trecut pe la Capernaum, unde S-a fost stabilit la începutul misiunii Sale, cei ce strângeau taxele, au profitat de ocazie. De aceea l-au întrebat pe Petru: „Învățătorul vostru nu plătește darea?”.

33. Banii ca subiect al conversației. (Mt.17:27). Deseori banii erau obținuți cu muncă grea. În astfel de situații, omul spunea „Am câștigat atâția bani”. Uneori, însă, banii putea fi obținuți ușor, mai ales, prin vânzarea unor lucruri. Ca exemplu, cineva spunea: Boul meu avea în cornul lui 500 de dolari. Asta însemna că omul și-a vândut boul cu suma de cinci sute de dolari. Cineva ar putea spune: „Caprele mele sunt foarte frumoase; în cornul fiecăreia poți găsi optzeci de dolari”. Acest lucru înseamnă că el poate să le vândă cu ușurință cu optzeci de dolari bucata. Tot așa se putea întâlni afirmația: „În gura acestui pește sunt atâția bani”, ceea ce înseamnă că acel pește poate fi vândut cu ușurință cu banii aceia. În astfel de situații, în care banii erau obținuți repede, fără muncă, exista o altă expresie: „Am găsit banii o mie de dolari”. În cazul în care cineva ar fi găsit cu adevărat ceva, ar fi tăcut, ar fi ținut în secret.

Aceste amănunte ale culturii de acum două mii de ani în urmă, sunt adevărate, dar asta nu

înseamnă că a fost exact așa; puterea lui Dumnezeu este mare, așa că Petru ar fi putut găsi cu adevărat banii în gura peștelui respectiv.

Un alt amănunt al subiectului nostru, ce poate fi luat în considerare este și sărăcia populației. Marea majoritate a locuitorilor erau țărani cultivatori de pământ. De unde urmau, acești oameni, să facă rost de bani pentru taxe? Era un obicei împământenit, în popor, ca în loc de bani să dea oficialilor produse agricole în loc de bani: brânză, un miel, pește, etc.

Desigur, acum apare altă curiozitate: care este adevărul cu privire la plata pentru Templu din cele trei posibilități? De vom citi cu atenție textul din Mt.17:24-27, vom găsi două amănunte care atrag atenția: poziția Domnului Isus față de plata pentru întreținerea Templului și promptitudinea rezolvării situației. Amândouă sunt ușor de înțeles. Asta arată lipsa de importanță a folosirii idiomului aramaic din acea vreme. Pentru ei acest fapt nu avea importanță; important pentru Matei a fost cele două amănunte și cred că și pentru noi, cu adevărat, acestea sunt importante, nu sensul limbii folosite două mii de ani în urmă.

34. Bărbatul își lasă părinții. (Mt.19:5). Așa cum amintisem și cu alte ocazii, chiar până azi, prin lemen și Siria, încă se mai găsesc case de tip vechi: dintr-o singură cameră, de locuit, mare în care locuiesc stăpânii case, părinții bătrâni și copiii, fiecare cu familia lui. Posibilitățile despărțirii, în sensul bun al cuvântului, erau foarte mici. În mod obișnuit, bărbatul nu-și lasă părinții și să plece ginere în casa părinților soției lui, ci ea venea noră în casa părinților lui.

Băiatul din casă era, trebuia să fie, ascultător de tatăl său în toate treburile casei. Când a venit vremea căsătoriei, el devine capul unei noi familii. Ei vor continua să locuiască sub acelaș acoperiș. El va participa la munca câmpului alături de tatăl său și de frații lui, dar s-ar putea ca el să vrea să se ocupe de altceva. El nu-și va mai întreba tatăl sau mama cu privire la soția lui, ci simplu „se va despărți” de ei, adică el trasează directivele vieții lui, a soției lui și a copiilor lor. Soția lui, sub directivele lui, se va ocupa de gospodăria casei alături de mama lui și de cumnatele ei.

„Va lăsa omul pe tatăl său și pe mama lui” poate însemna și despărțirea fizică: El își construiește o casă, unde va locui cu soția lui. În unele țări europene, până pe la sfârșitul sec. al IX-lea exista obiceiul despărțirii pecetluit chiar la încheierea logodnei. Logodna însemna, înțelegerea dintre viitorii cuscari: care cât dă pentru ca noua familie să poată intra în viață pe picioarele ei; în acest timp, tinerii se aflau în altă cameră. Când părinții ambilor au terminat înțelegerea, el și-a luat rămas bun de la viitoarea lui soție, cu promisiunea că se va întoarce atunci când el va reuși să pregătească o casă, în care ea urma să fie stăpână. Este interesant acest obicei la evreii răspândiți în lume, care era atât de diferit de cel de pe vremea Domnului Isus. Dar interesant este cum a fost aplicat sfatul Învățătorului din Nazaretul Galileii.

35. Copiii. (Mt.19:13-14). Un alt obicei ciudat: poziția maturilor față de minori. Într-o casă, cu două, trei sau chiar patru familii, copiii erau mulți. Gălăgia lor era de neocolit. Soluția cea mai bună pentru mamele din casă era ca copiii lor să facă gălăgia afară. Așa se face că copiii erau în casă doar pentru a se hrăni și pentru a dormi, în rest ei erau copii ai străzii.

Aveau fețele, mâinile și hainele murdare. De aceea, pentru timpul în care familia avea vreun musafir mai deosebit, era de preferat ca copiii să rămână în stradă, pentru a nu fi văzuți așa murdari. Dacă musafirul cu pricina era un om considerat sfânt, băieții erau aduși în casă: era privilegiu ca omul sfânt să-și pună mâinile peste băieți – să-i ocolească bolile și să vină peste ei binecuvântarea.

Ucenicii Domnului vedeau în Învățătorul lor pe Mesia – destinat să fie Împărat peste toate semințiile lui Israel, pentru reșezarea Împărăției davidice. Chiar dacă El s-a dovedit a fi Profet și Învățător, pentru ei, El era Împărat. De aceea, conform tradiției, copiii nu aveau ce căuta acolo să distorbe liniștea Marelui Om.

Mamele, dimpotrivă, vedeau în Isus un Mare Profet. Chiar dacă cei mai mulți din Israel așteptau să vadă în El un eliberator social, pentru ei, Isus a fost Marele Profet prevestit de Moise. De aceea, părinții, mai ales mamele, și-au adus minorii lor pentru a căpăta binecuvântarea mult dorită; cu această ocazie Domnul Isus a certat pe ucenici cerându-le să nu oprească copiii să vină la El.

36. Bogații timpului. (Mt.19:20-23). În vremea Domnului nu toți bogații erau la fel. (a) Unii ajungeau bogați folosindu-se de nedreptate, mită, lipsă de milă și confiscarea lucrurilor de la datornici. Astfel de oameni erau urâți de restul comunității. Când cineva își zidea o casă nouă, după mărimea ei se putea vedea bogăția acumulată. Există credința că Dumnezeu l-a binecuvântat; cei săraci

cunoșteau de fapt cum și-a acumulat el această „binecuvântare”. Autoritățile îl cooptau repede în rândul clasei celor avuți: era introdus printre conducătorii poporului, în rândul celor ce judecau, era scutit de taxe, iar unii dintre ei erau aleși să adune dările de pe la oamenii săraci, muncă pentru care nu era plătit, știindu-se că el își va face propriul profit. Când veneau oaspeți deosebiți, din partea regelui, acești bogați se ocupau de susținerea cheltuielilor, dar nu din bugetul personal, ci confiscând de la cei săraci.

(b) Erau unii care munceau din greu și care erau zgârciți când să cheltuiască. Singura lor țintă era să acumuleze cât mai mult. În vreme de foamete, se dovedeau a fi cămătari. În tot ce făceau căutau să fie corecți, ca Legea să nu-i prindă cu ceva, desigur, exceptând camăta, împotriva căreia Legea se pronunța cu greutate. Împotriva acestui fel de bogat S-a pronunțat Domnul la despărțirea de tânărul bogat. În Cele 10 Porunci nu era inclusă și porunca de a nu lua camătă de la fratele tău. Probabil, conștiința l-a împins să întrebe „Ce-mi mai lipsește?”, căci toate Cele 10 Porunci le-a păzit cu strictețe din tinerețea lui. El a arătat și dragoste de avere și dorința de a fi în Viața Veșnică; foarte probabil că el a făcut parte din această clasă de bogați despre care Domnul a afirmat „...că greu va intra un bogat în Împărăția Cerurilor”.

(c) În Israel exista și o a treia categorie de bogați. Aceștia iubeau mult Legea lui Dumnezeu. Ei aveau anumite situații materiale, care în vreme de recoltă bogată, își umpleau hambarele. Erau iubiți de oameni, și nu puțini săreau să le dea ajutor la lucru. În vreme de foamete, ei ajutau pe cei săraci, împărțindu-le hrană din belșug, fără dobândă și fără camătă. Ei refuzau să intre în rândul conducătorilor societății. Se pare că din rândul lor făcea parte și Iosif din Arimatea și spre sfârșitul vieții și Zacheu.

VA URMA